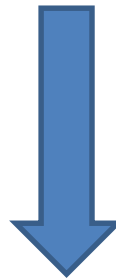

Príručka aktívneho študenta, alebo ako efektívne fungovať v ŽŠR

OBSAH

- Úvodné slovo
- ŽŠR ako malá škola demokracie – demokracia v škole
- Čím sa ŽŠR zaoberá a prečo ju máme
- 5 „S“ (Súbor kompetencií) členov ŽŠR, alebo čo by som mal ako člen ŽŠR vedieť
- Schody nahor
- Na koho sa obrátiť, alebo koordinátori ŽŠR a ich význam a dôležitosť
- Ako to funguje v praxi
- Ako a kde sa môžem ďalej vzdelávať „JA“
- Použitá literatúra a odporúčané zdroje

Úvodné slovo

Škola sa pre žiakov v období detstva a dospievania stáva druhým domovom, nakoľko v nej trávajú podstatnú časť dňa.

Škola je dôležitým miestom pre žiaka nie len v získavaní vedomostí, ale aj v rozvoji jeho osobnosti a budovaní vzťahov. Je priestorom, v ktorom by sa mali mladí žiaci cítiť bezpečne, byť podporovaní, mohli si vytvárať vlastný názor, formovať svoje postoje, životné hodnoty a vzťahy.

Ak takto uvažujeme, môžeme hovoriť o tom, že škola je zároveň priestorom pre rozvoj aktívneho občianstva mladých ľudí. Dnes vieme, že nestačí mať len dostatok kvalitných vedomostí a teoretických poznatkov získaných v škole. Spoločnosť je nastavená tak, že je potrebné urobiť ďalšie kroky k tomu, aby sme boli úspešní a dokázali sa presadiť a zaradiť do aktívneho života.

Mladí ľudia sú našou budúcnosťou, preto je nevyhnutné naučiť ich komunikovať, rešpektovať ich a učiť ich rešpektu, dôverovať im, podporovať ich rozvoj, dať im príležitosť ukázať čo dokážu. A práve malá škola demokracie – alias žiacke školské rady už na základných školách a následne na stredných školách môžu byť prvým okúsením sveta demokracie a zastupiteľskej demokracie, kde sa môžu stretnúť a vyskúšať si v bezpečnom prostredí demokraciu, obhajovanie záujmov svojich rovesníkov, pomoc svojim spolužiakom, keď ju potrebujú, alebo vyjednávanie a obhajovanie záujmov žiakov školy. Práve pri tomto si rozvíjajú nielen vedomosti a zručnosti z problematiky, ale aj svoje postoje k „strašiakovi“ pod menom participácia.

A neoddeliteľnou súčasťou procesu je práve rozvoj ich soft skills a ďalších kompetencií tak potrebných pre ich uplatnenie sa nielen na trhu práce a ale aj v ďalšom osobnom živote.

Ak sa pozerám na život ako na cestu, na ktorej sledujem nejaké svoje šťastie, možno úspech a prosperitu, treba si položiť otázku, za akých okolností sa mi to môže najlepšie podariť

ŽŠR ako malá škola demokracie – demokracia v škole

- Zmena spoločnosti nesie so sebou aj zmenu požiadaviek, ktoré sú kladené na mladých ľudí. Žiaci nie sú žiadnou výnimkou. Disponovať iba vedomosťami dnes už nestačí. Dôraz je čoraz viac kladený na kompetencie, ktoré nie je možné bežne získať počas vyučovacích hodín a v rámci rôznych školských predmetov. Zamestnávateľia na základe posledných výskumov „profesia.sk“ požadujú oveľa viac zručností ako prezentačné zručnosti, preberanie zodpovednosti, záujem sa rozvíjať a zdokonaľovať v oblasti, analytické myslenie, samostatnosť a iné... A práve tieto kompetencie si mladí ľudia v žiackej školskej rade rozvíjajú a zdokonaľujú.
- Demokraticizácia školského života prostredníctvom efektívneho fungovania ŽŠR prispeje ku zlepšeniu prostredia v škole. Škola sa tak prostredníctvom ŽŠR stane osobitným priestorom mladých ľudí na realizáciu vlastných nápadov a iniciatív.

Čím sa ŽŠR zaoberá a prečo ju máme

Žiacke školské rady sú dôležitým, ale najmä vhodným prostriedkom ako už v mladom veku vytvárať v žiakoch povedomie o demokratickej spoločnosti. Podporuje rozvoj slobodnej a občianskej spoločnosti, v ktorej sa jednotlivci aktívne zúčastňujú a participujú vo verejnom živote a majú prehľad o dianí okolo seba. Výhodou členstva v žiackej školskej rade je osobný rozvoj, kde si môžete rozvinúť napríklad komunikačné, organizačné, líderské, spoločenské a iné zručnosti.

Čo je úlohou žiackej školskej rady:

- ŽŠR sa vyjadruje k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania a podieľa sa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku
- ŽŠR zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy, predkladá im svoje stanoviská a návrhy, zastupuje žiakov aj navonok
- ŽŠR volí a odvoláva zástupcu žiakov do rady školy

Novou stratégiou Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 je

Spájať - zapájať – posilňovať postavenie

ŽŠR spája žiakov, vytvára priestor pre ich priamu interakciu **Spája ich!**

ŽŠR zapája žiakov, zapája študentov do diania v škole podporuje tak aj ich rozvoj **Zapája ich!**

ŽŠR posilňuje postavenie žiakov, vyjednávajú s vedením školy, pedagogickým zborom, obhajujú záujmy spolužiakov, riešia problémy žiakov, ... **Posilňuje ich postavenie!**

Aké kompetencie si môžem v ŽŠR rozšíriť?

5 „S“ (Súbor kompetencií) členov ŽŠR, alebo čo by som mal ako člen ŽŠR vedieť

1. **S**chopnosť reprezentácie

(reprezentujem seba, zastupujem svojich spolužiakov)

2. **S**polupráca v tíme

(práca so skupinou, spolupráca, tímovosť)

3. **S**chopnosť motivovať

(motivácia spolužiakov, sebamotivácia)

4. **S**chopnosť komunikovať

(prezentácia, facilitácia diskusií)

5. **S**chopnosť projektovo myslieť

(získavanie zdrojov)

Ako mám postupovať smerom nahor?

Schody nahor

Som LÍDER, ďalej sa učím a vzdelávam, pomáham ostatným postupovať schodmi nahor

Spolurozhodujem, iniciujem, zastupujem, komunikujem, konzultujem, pripomienkujem, vyjednávam,

Viem čo je moja silná stránka a v čom som dobrý, aktívne sa zapájam, tvorím, plánujem, diskutujem

Zúčastňujem sa stretnutí, načúvam, som pozorovateľ, učím sa hľadám svoj potenciál, hľadám sa - (silné a slabé stránky), zatiaľ prispievam ako zdroj času, materiálu....

Som informovaný a pasívne akceptujem rozhodnutie „zhora“

Na koho sa obrátiť, alebo koordinátori ŽŠR a ich význam a dôležitosť

Aj keď žiacke školské rady sú o tom, že samotní mladí ľudia si riešia svoje problémy sami, je dobré mať za sebou niekoho, kto komunikáciu s vedením školy uľahčí, kto dohliadne na proces volieb, pomôže postupovať v súlade s legislatívou....

Väčšinou sú to pedagógovia, ktorí napomáhajú rozvoju ŽŠR na ich škole, osoby ktorým dôverujete a od ktorých prijmete aj kritiku, skvelí ľudia, ktorí do svojej činnosti koordinátora vkladajú nielen svoje vedomosti, zručnosti a skúsenosti, ale aj svoj voľný čas a veľký kus srdca. A aj o to tu ide, aby ste sa naučili vystupovať, argumentovať, počúvať a prijímať kompromisy.

Zapojenie koordinátora úzko súvisí s tým ako samostatná a nezávislá je ŽŠR

Ak je ŽŠR rozvinutá a má dostatok kompetencií na svoju činnosť koordinátor len „KOUČUJE“ a necháva čo najviac práce a zodpovednosti na členoch ŽŠR.

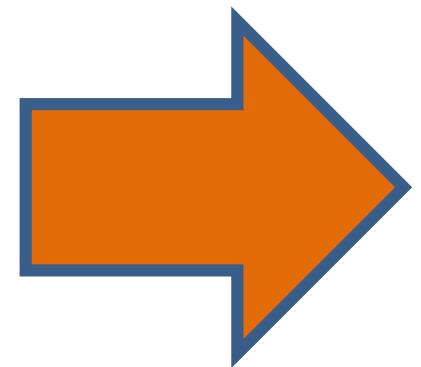
V prípade že ŽŠR dokáže pracovať samostatne, ale v istých chvíľach potrebuje viesť stáva sa koordinátor „MENTOROM“.

Sú aj situácie, kedy musí koordinátor zasiahnuť výraznejšie ako „SUPERVÍZOR“ a napomôcť tak k rozvoju činnosti zvyčajne, keď sú členovia ŽŠR noví, alebo nemajú skúsenosti a nevedia ako na to.

SUPERVÍZIA

MENTORING

KOUČING

Ako to funguje v praxi

Oddychový priestor je veľmi dôležitý

Škola je môj druhý domov, trávim tu veľa času a preto sa tu chcem cítiť príjemne

Zriadenie knižnice, alebo miesta, kde si môžeme vzájomne poradiť

Kúsok miesta v podkrovných či pivničných priestoroch ?

Trochu športu nezaškodí

Aj vonku je priestor, ktorý môžem využiť – veď slnko ma nabije novou energiou

Ako sa môžem zapojiť?

vydávame
školské
časopisy

vysielame
cez školský
rozhlas

simulujeme
študentské
voľby

SIMULOVANÉ ŠTUDENSKÉ VOĽBY

"Nebud' vôl, radšej voľ!"

KEDY? 5.2.2020, 8:00-14:00

KDE? GESŤH A113

KTO? ŠTUDENTI NAŠEJ ŠKOLY OD 15 ROKOV

ORGANIZUJE: ČASOPIS VEČEŤ (OCITRAIVEČEŤ) & ŠTUDENSKÁ RADA (OULSTN, ŠTUDENTSKÁRADA)

organizujeme
školské
večierky, plesy,
imatrikulácie

Halloweenská
párty

pomáhame riešiť ŠIKANU a KYBERŠIKANU riešime problémy žiakov v škole

Čo je šikana? Ako sa prejavuje? Ako vyzerá kyberšikana?

ŠIKANOVANIE je pravidelné robenie ZLA druhej osobe

Úmyselné a opakované ubližovanie spolužiakom je ŠIKANOVANIE

Nikto nemá právo ubližovať, ponižovať, zosmiešňovať!!! MŇA ani MOJICH spolužiakov

V škole ma šikanujú !
Horšie to už ani nemohlo byť. Začalo to takto . Prišla som do školy , prezula sa a šla do triedy. Kto iný ma mohol v triede každé ráno čakať? No jedine moje namyslené spolužiačky, ktoré radi šikanovali menších , slabších spolužiakov. Vždy mi robili zle. Buď na mňa ukazovali, kričali na mňa alebo sa mi posmievali, kopali do tašky, brali desiate a oblievali ma vodou. Toto som zažívala celý jeden rok. Často krát som domov prišla s dvoma troma modrinami. Určite som rodičom pravdu nepovedala . Buď som si vymyslela že som spadla alebo udrela sa . Strašne to bolelo. Po dvoch rokoch som to už nezvládla . Zrútila som sa.

Čo môžem urobiť ?
Ochráň, zavolaj pomoc, pomôž,
povedz to dospelým

Ako a kde sa môžem ďalej vzdelávať „JA“

Aktuálne projekty :

- **4EDU** – projekt Aktivizácia rozvoja kompetencií motivácie vzdelávania žiakov a pedagógov s cieľom zvýšiť ich úspešnosť na trhu práce a zlepšiť výchovno-vzdelávací proces
- **ŠKOLA DEMOKRACIE 3** – mládežnícka výmena za účelom rozvoja kompetencií, výmena skúseností, spoznávanie inej kultúry a prostredníctvom aktivít neformálneho vzdelávania, ako sú workshopy, teambuilding a aktivity , ktorých cieľom je vytvoriť súdržnosť skupiny, rolové hry, simulácie, diskusie a iné efektívne nástroje rozvíjajú vedomosti, zručnosti a skúsenosti.
- **Mladý líder I. a Mladý líder II.** – akreditované vzdelávanie

Programy a organizácie kde sa môžem angažovať :

- **DofE** - Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu , komplexný rozvojový program, ktorý dáva mladým ľuďom vo veku 14 až 24 rokov šancu rozvinúť svoje schopnosti a charakterové vlastnosti pre reálny život, naplniť svoj potenciál a pomôcť im uspieť v živote.
- **I AMbitious** - program neformálneho vzdelávania, kde stretneš ambiciózných stredoškolákov ako si ty a nakopneš sa vpred!
- **Iuventa** - Slovenský inštitút mládeže – „Podporujeme mladých ľudí, aby poznali, vedeli a mohli využívať príležitosti pre kvalitnejší život.“

Použitá literatúra a odporúčané zdroje

Použitá literatúra :

- Rok so žiackou školskou radou – Jana Miháliková, Miroslava Gajdošová, Iuventa – Slovenský inštitút mládeže, rok vydania 2011
- Škola demokracie – Silvia Štefániková, Rada mládeže Trenčianskeho kraja, rok vydania 2018
- Aj nás sa to týka – Príručka pre zakladateľov žiackych školských rád, Iuventa – Slovenský inštitút mládeže, Mária Bošňáková, Ladislav Macháček, rok vydania 2005

Odporúčané zdroje :

<https://www.youtube.com/watch?v=3AmAWagW5lw>

<https://www.youtube.com/watch?v=wb55xjq5o60>

<https://www.iuventa.sk/sk/Aktualne-skolenia.alej>

<https://www.iuventa.sk/files/skola-demokracie-prirucka-o-zsr.pdf>

Rok so žiackou školskou radou (revidovaná verzia 2020)

<https://www.akram.sk/novinky-v-zakone-o-ziackej-skolskej-rade>

Táto príručka je vydaná v rámci povinnej aktivity č.2 pre oblasť Participácia s názvom Rešpekt k mladým pod názvom „Príručka aktívneho študenta, alebo ako efektívne fungovať v ŽŠR“ v rámci projektu HLAS/D/1/2020 podporeného z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 – 2020“, ktoré administruje Iuventa – Slovenský inštitút mládeže

Autor publikácie : Stanislava Magulová

Krajské centrum voľného času – Regionálne centrum mládeže
Pod Sokolicami 14, SK – 911 01 Trenčín

Odborný garant :

Ing. Silvia Štefániková – Koordinátorka práce s mládežou TSK

Trenčín, 2020

Realizátor projektu :

Rada mládeže Trenčianskeho kraja
Stred 39/12, SK -01701 Považská Bystrica

